

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hírdet-
ések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Tisztviselők választása.

(A hat éves választás.)

Az 1886. évi XXI. t.-c. 79. §-a kimondja, hogy a törvényhatósági tisztviselők hat évre választandók.

Sok rossz törvényt gyártottak kodifikátoraink, ennél gyarlóbbat azonban egyet sem.

Erkölcsei kötelessége a törvényhatósági bizottságoknak ezen törvény módosítását az országgyűlésnél szorgalmazni és kérelmezni.

Mertez a törvény sehogysem illik a modern közigazgatás keretébe.

Rossz az egyénre nézve és rossz a közigazgatást tekintve.

Rossz az egyes tisztviselőkre, akik minden hat esztendőben a lenni vagy nem lenni útjára kerülnek. Mert hiszen tudjuk, hogy a nép kegye változik és akit ma melegen üdvözöl és lelkesen felkarol, azt rövid időn belül elejti. Legyen bár a legjobb, legképzettebb tisztviselő, egy politikai áramlat, vagy egy alattomban szőtt törzsfőnöki határozat kibuktatja állásából. Mindig ingadozó talajon dolgozik és homokra van építve megélhetése. Nem is csodálom tehát, hogy ily körülmények közt valami nagy ambíció nem vezeti és legokosabbnak tartja az „officium taliter qualiter imple“-féle tanácsot.

Micsoda hadfelvonulásokat látunk a tisztújítások idején. Valóságosan egy miniatűr képviselőválasztás a megyei vagy városi restauráció, melynek megvannak a kortesei, fogásai, aknamunkái, fizetett és nem fizetett zsoldosai. A gyűlölet által eddig szétválasztott atyafiság, sógorság, komaság erre az időre fegyverbarátságot köt, a haragosok megbékülnek, mert egy újabb, veszedelmesebb ellenséget kell legyűrni, előjönnek az intrikák, a leszólások, a gyanúsítások, a vádak, sokszor még az asszonyok is korteskednek, egyszóval valóságos kis háború támad, melynek lefolyása után nem egyszer megtörténik, hogy a legérdemesebbek maradnak fekvé a csatatéren, mert nem voltak elég ügyesek, vagy ildomtalanok a hadviselés taktikájában.

A hat évre történő választás továbbá az ingadozó nádszálakat kellemetlen helyzetbe hozza nem egyszer. Aki a választók kegyére van utalva, az — tisztelet a kivételes erős jellemeknek — első sorban is ezek tetszését kívánja biztosítani. Egyéni akaratát nem érvényesítheti teljes szabadsággal, kemény és igazságos dolgokban nem

mindig beszélhet nyíltan, mert hamarosan megkapja az intést és figyelmeztetést, hogy „majd eljön a választás“. Hallhatjuk ezt a megjegyzést uton-utfélen, nálunk is, másutt is, és habár az ilyen beszédeknek rendszeren nagyobb a füstje, mint a lángja, mégis nem egyszer megköti a választott tisztviselő nézetének szabad nyilvánulását. Vannak bizonyára választott tisztviselők, akiket nem félemlít meg a választók tetszése vagy nem tetszése és haladnak azon az egyenes uton, melyet cselekvési irányukul kijelöltek. Ezek az erős jellemek aztán vagy elbuknak a becsület mezején, vagy pedig annyira félelmetessé válnak karakterük erejével, hogy nem is merik őket a nyeregből kidobni. Az elsők aztán elviszik csalódásaikat egy más pályára, ahol jobban megbecsülik őket, az utóbbiak pedig példájukkal világítanak a gyöngébbek előtt.

De reális oldalát tekintve a hat évenként megújuló választásnak, nem igazságtalan dolog-e az, hogy a munkáját szívesen betöltő tisztviselő a hangulat nyomása alatt kiszorulhat hivatalából és mehet új pályát keresni, új megélhetési mód után szaladozni. A Damoklész kardja folyton feje felett függ, nem tudhatja, mikor marad kenyér nélkül ő maga és családja.

Mert perfidebb dolgok sehol sem történnek, mint a választásoknál. Ha Reviczky azt mondja, hogy az élet csak hangulat, még jobban mondhatjuk ezt a választott tisztviselők választásáról. A választók nagy része begombolkózik, vagy pedig mosolyogva veszi át a kezébe nyomott cédulát, de egy másikkal szavaz, egyszóval sohasem lehet biztos sorsában az a tisztviselő, aki a választási esélyek futóhomokjára építi reményeit.

A hat éves választás eltörlése és az életfogytiglan való választás megmentené továbbá a tisztviselőt a szavazatok kéregetésétől, vagy mint mondani szokták, a kilincseléstől. Vagy ha már ennek az utóbbinak meg kell lenni, csak egyszer járná végig a választandó tisztviselő a sokszor Kálváriához hasonló tisztelgések útját. Leróna azt a nagy adót egyszerre és egész életére.

Ily módon a törvényhatóságok egy erős, érzésében és gondolkozásában független tisztikart nyernének és növekednék a közigazgatásnak és a tisztviselőknek tekintélye egyiránt. Egyöntetű, egységes munkamező nyílnék, a folyton megújuló tisztikar nem zilálna szét az ügyeket, hanem abban a tudatban, hogy örökös kenyér fejében

áldozza fel tehetségét, munkakedvét és szorgalmát, nemesebb ambícióval töltené be hivatalát.

És én éppen azért nem is tudok, mert nem akarok pálcát törni azon tisztviselők eljárása felett, akik a mostani hat éves választás gondolatánál igyekeznek odahatni, hogy állásukat biztosítsák. Nem veszem rossz néven nekik, ha nem állanak harcvonalba, hanem az áldott béke kedvéért még meggyőződésüket is elhallgatják, vagy betakarják. Mert ki ad nekik kenyeret, ha a választóknak nem tetszik annak idején erős egyéniségük? Ily körülmények közt a józan ész azt tanácsolja, hogy a hallgatás arany, ez pedig egyedül alkalmas arra, hogy családunknak és magunknak kenyeret adjon, főleg a mai világban, mikor ezer és ezer ember tülekedik tisztos és tisztességtelen eszközökkel egy-egy állás elnyerése után. Mert ha az egyik szerényen visszavonul, a másik annál erősebben tör előre. Futnak tehát valamennyien a népszerűség könnyen fakuló dicsősége után és a diadal igen sokszor azé, akinek igen kevés hasznát veszi a közigazgatás, mely pedig ma már egy egész embert kíván.

Mert a mai közigazgatási pálya nemcsak tisztesség-, hanem nagy felelősséggel járó hivatal. Nem az elszegényedett dzsentri család aziluma, nem a selyemfiúk mulatózóhelye ma már a törvényhatósági kancellária, hanem munkás, képzett tisztviselők gyülekezete, akik a közjó javát akarják munkálni. Éppen azért helyes, ha a régi szinekurával elmúlik az ósdi hat éves választási rendszer és az egyszer megválasztott tisztviselő nem lesz kitéve a választás kisebb-nagyobb esélyeinek.

Mindezeket egybevetve, nagyon helyes volna országos mozgalmat indítani az életfogytiglan való választás érdekében. Kezdje meg a mozgalmat Debreczen sz. kir. város törvényhatósága és szólítsa fel a tömörülésre a összes törvényhatóságokat. Legyen ez az országgyűléshez intézendő felirat tartalmas, mindent kifejtő, mindent felölelő, de leginkább mindenkit meggyőző munka.

És én azt hiszem, hogy a mai nemzeti kormány, mely a kibontakozás nagy munkája közepett már eddig is sokat tett a törvényhatósági tisztikar javára, programjába fogja venni az életfogytiglan való választásnak törvénybe való iktatását. És ha az 1886. évi XXI. t.-c. 79. §-a módosulni fog, nemcsak a törvényhatósági tisztviselők tekintélye fog emelkedni, hanem rombadőlnék azok a mai jogállamba nem illő régi szokások, melyekre valóban nincs semmi szükségünk a modern közigazgatás terén.

Koncz Ákos.

Vidéki városaink fejlesztése.

Irta: Forbáth Imre dr. mérnök, műegyetemi magántanár.

Vidéki városainknak fejlesztése nemcsak az egyes városoknak, hanem az egész országnak egyetemes érdeke. Életerős vidéki központok nélkül az ország a nyugati államokat sem kulturális fejlettségre, se gazdagságra nézve soha el nem érheti. És mivel a kultúra és gazdagság képezik

minden állam függetlenségének legbiztosabb alapjait, követelnünk kell, hogy az összes érdekelt hivatalos és szakkörök minden lehető megtegyenek abban az irányban, hogy a városaink fejlesztésének útjában lévő akadályokat elhárítsák és a városok fejlődését pozitív alkotásokkal is előmozdítsák.

Városaink jövőjének biztosítása nem annyira a nagyjában amúgy is kielégítő általános közigazgatás továbbfejlődésétől, mint inkább a közigazgatási és műszaki feladatok egész sorozatának többé vagy kevésbé sikeres megoldásától függ. Városaink fejlődésének ezen oldala annál nagyobb fontossággal bír, mert a gazdasági és műszaki feladatok iránt az ország eddigi fejlődésének természetes folyományaképpen a közigazgatási személynzet nem mutatja ugyanazon fogékonyságot, mint a tisztán jogi vagy közigazgatási természetű kérdések iránt. Ebben az irányban kell tehát városaink fejlődését elsősorban megmunkálni. Műszaki feladatot képez a városok fejlődésének kiindulási alapja, a város tulajdonképpeni építése. Vidéki városaink építési fejlődésénél a multban ugyiszólván sehol sem tanálkozunk azzal a tervszerű, előre meggondolt eljárással, mely nélküli egy olyan bonyolult természetű feladatnak, mint amilyen egy város kiépítése, kielégítő megoldása el sem képzelhető. Majdnem mindenütt megelégedtek az időközönként fellépő szükségletek alkalmi kielégítésével, ezen ötletszerű eljárással áldozatul hozván a jövő nagy érdekeit alárendelt fontosságú pillanatnyi érdekeknek. Ezen eljárás következménye, hogy a városaink tulnyomó részének építési kialakulása sem a forgalom, sem a közegészség, sem pedig az esztétika kivánalmainak nem felel meg és a városok terjeszkedésénél tapasztalt céltalan eljárásra vezethető vissza, hogy némely városunk újabb terjeszkedési területei egy olyan háztartás benyomását teszik, mely 10 szobás lakást vesz fel, anyagi helyzeténél fogva azonban csak 3 vagy 4 szoba kellő berendezésére képes.

Új városrészek építése és a régi városrészekben a forgalom és a közegészségügy érdekében eszközözendő változtatások épp úgy szigorúan körvonalozott műszaki feladatot képeznek, mint akár egy palota, vasut vagy csatorna létesítése. Mig azonban minden más műszaki feladat megoldásának nélkülözhetetlen alapját egy megfelelő tervezet kidolgozása képezi, addig a városoknak a legbonyolultabb természetű műszaki feladatokhoz tartozó kiépítését nálunk a legtöbb esetben minden rendszeres terv nélkül hajtják végre.

Ennek káros következményeit városaink fejlődésében mindenütt szomorúan tapasztalhatjuk. A telekpiacon nemcsak a fővárosban, hanem ugyanolyan mértékben vidéki városainkban is észlelhető visszásságoknak, nemkülönben az abból közvetlenül folyó lakásmizériáknak nagyrészt elejét lehetett volna venni, ha városaink építési kialakulásában nem bíztak volna mindent a véletlenre. Számos esetben a városok tetemes pénzügyi áldozatoktól is megszabadulhattak volna, hogyha a szabályozási terv idejekoránti kidolgo-

zása által lehetővé tették volna, hogy az utcák, terek, ültetvények, középületek számára szükséges területeket a város már akkor foglalja le, mikor azok a városfejlődés beállta előtt még alacsony áron voltak beszerezhetőek. Ha a város maga rendelkezik nagyobb kiterjedésű telkekkel terjeszkedési területén, módjában áll a telekárak alakulására kedvező befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a szegényebb lakosság számára szükséges lakások bére már a telekárak folytán ne lépje túl azokat a határokat, melyeket a lakosság ezen rétegeinek kereseti viszonyai megengednek. A gazdasági társadalomtudomány a jövedelem egyhetedét tekinti azon méltányos aránynak, mely mellett mindenkinek megfelelő lakást találni kéne. Ezen határ vidéki városainkban ugyszólván sehol sem tartható be. Vidéki városaink munkássága általában nem igen keres 500 koronánál többet. Már pedig 70—80 koronáért a mai viszonyok mellett vidéki városainkban még egyszobás lakás sem kapható. A városok szabályozásával összefüggő feladatoknak egyik legfontosabbika, hogy a közegészség és közérkölciség szempontjából gyakran tarthatatlan lakásviszonyokon gyökeresen változtasson.

A műszaki teendők fontossága a városok fejlődésében nem merült ki a szabályozási tervvel és az ezzel összefüggő kérdésekben. Budapest székesfővárost törvény kötelezi arra, hogy jövedelmének felét közmunkákra fordítsa. Vidéki városainkat erre törvény ugyan nem kötelezi, de kötelezettség nélkül is a városi élet kényszerítő hatása alatt a jövedelmeknek tulnyomó részét ők is mindinkább műszaki természetű kiadásokra kénytelenek fordítani. Ilyen kiadásokat okoznak a legkülönbözőbb célokra szükséges magasépítkezéseken kívül az utak építése és fentartása, a közvilágítás, a város tisztítása, az újabban nálunk is örvendően szaporodó vízvezetékek és csatornázások és végül műszaki feladatot képez a különféle városi üzemek létesítése és vezetése is.

Azonban a műszaki vonatkozásul létesítmények nemcsak a város kiadásai között játszanak vezetőszerepet, hanem mindinkább alkalmassá válnak arra, hogy a város jövedelmeit is hathatósan fokozzák. Kiemeltük már, hogy a szabályozással kapcsolatosan üzött tervszerű telekpolitika mennyiben járulhat hozzá a város pénzügyi helyzetének megjavításához. Nem akarunk kiterjeszkedni itt mindazon teendőkre, melyeket a városok pénzügyi helyzetének végleges orvoslásához szükségesnek tartunk, csak azt emeljük ki, hogy a közjelleget jövedelmeket a város, amennyire csak lehet, ne adja ki kézből, hanem hasznosítsa saját maga. Ez épp úgy áll a vásár- és kövezetvámra, bor- és husfogyasztási adóra, ahol ezek nem házilag, hanem bérszerződések útján hasznosítatnak, mint a különféle városi üzemekre, melyeknek koncesszióba való adása csak kivételesen és akkor volna megengedhető, ha létesítésük más uton semmiképpen biztosítható nem volna.

De azon tapasztalatok alapján, melyeket közcélú üzemek jövedelmezősége dolgában eddig ugyszólván kivétel nélkül mindenhol tettek, aligha

akad város, mely saját jószántából lemondjon egy olyan biztos és folyton erősödő jövedelmezőségi forrásról, mint amilyent ezen üzemek képviselnek. Debreczen gázművéből évente 110,000 K évi tiszta jövedelem marad. Győr villamosműve 1906-ban 83,000, vízműve 65,000 K nyereséget mutatott fel. Arányos számokkal találkozunk azon többi vidéki városainkban is, melyeknek városi üzemek vannak. Hogy mily előnnyel járnak ezen üzemek a városok vagyoni helyzetére nézve, ezt meggyőzően juttatja kifejezésre Temesvár város 1906-iki hivatalos jelentésének következő része:

„A város tulajdonát képező vállalatok állandóan örvendetes fejlődést mutatnak. Eltekintve ugyanis attól, hogy a város a vállalatokra eddig egy fillért sem költött, amennyiben azok nemcsak a vételükre szükséges kölcsönök törlesztési részleteit, hanem az időközben felmerült újabb befektetések költségeit is saját jövedelmükből fedezték, továbbá a város közvilágítása teljesen ingyen láttatik el, a város elhatározta, hogy a vállalatok 1906 január 1-étől kezdve az ut- és hidfentartási stb. költségekhez összesen 50,000 koronával tartoznak hozzájárulni.“

Ebből látszik, hogy a város nemcsak ingyen fedezi közvilágítási szükségletét és nemcsak tetemes évi összeghez jut, hanem vállalatai révén minden áldozat nélkül megszorította a város köztulajdonát azokkal a jelentékeny értékekkel, melyeket a város vállalatai, többek között a villamos vasut, villamos telep és a légszeszgyár befektetési tőkái képviselnek.

Az előadottakból kitűnik, mely irányban kell városaink fejlődését a jövőben irányítani. A közigazgatás folytonos javítása mellett a gazdasági és műszaki szempontok mindjobban való érvényesítése az az eszköz, melynek segítségével városaink a jövőben az ország fejlődésének és boldogulásának egyik legfontosabb tényezői közé fogjuk emelhetni.

Tisztviselők összetartása.

(K.) Egyesülésben van az erő és a siker biztosítéka. Ez oly igazság, melyet a mindennapi élet szembeszökő példái igazolnak.

Az egyesülés jegyében megindult mozgalmak rendszeren eredménnyel végződnek, míg a különböző utakon való bolyongás a legtöbb esetben a sikertelenség utvesztőjébe fullasztják úgy az ügyeket, mint az embereket.

Egy ember ereje, vagy egyesek jóakarata, — származzanak ezek bár a legönzettelenebb forrásból — nagy dolgokat nem teremhetnek, ellenben az egy célra törő lelkek öntudatos törekvése a lehetetlennek látszó dolgoknak is szilárd alapot teremt.

A társadalmi élet elevensége, átalakító, nemesítő ereje is csak akkor fejlődhetik, ha együttes erő dolgozik érdekében. Éppen azért társulnak ma az emberek, mert tudják, hogy míg egyeseknek törekvését a legkisebb akadály is letöri,

addig egy jól szervezett csoport a viharok közepett is megedződik.

Erről az összetartásról akarunk egyet-mást elmondani keserűség nélkül, szem előtt tartva azonban megfigyelésünk igazságát...

Kevés összetartást találunk magunk közt a tisztikarban. Ahányan vagyunk, annyi felé huzunk. Mindnyájan a magunk érdekét keressük és általános érdekeinkkel nem törődünk. Ki-ki magakovácsolja boldogulását, ahelyett, hogy együttesen készítenék el azt a vasnál erősebb láncot, mely bennünket egymáshoz kötne. Nem közös uton járunk, hanem elágazó csapásokon törünk különböző célok felé. Nem esoda aztán, ha közkérdésekben, vagy a magunk közös ügyének előmozdításában ritkán vagyunk egyek és mint oldott kéve széthullunk, nem tartván össze bennünket a közös érdekek köteléke.

Nem azt akarjuk mondani, hogy a tisztviselőknek ne legyen egyéni, önálló véleménye, ellenben okvetlenül szükségesnek tartjuk, hogy egymást meggyőzve a jobbat elfogadva, mikor közös érdekeinkért állunk ki a sikra, képezzünk átüthetetlen tömör falat. Ne kicsinyeljük egymás erejét és tehetségét és a hasznavehető, gyakorlati tanácsokat adó embert ne hagyjuk ki számításunkból pusztán csak azért, mert az illető a haladás létráján még nem ért fel a tetőre. Nemcsak a generalisok döntenek el a harcot, hanem a közkatona is, ezeket tehát mellőzni nem szabad és nem is célravezető.

Őszintén megvallom, hogy nem rokonszenveztem a vasutasok sztrájkjával, mely millió károkat okozott hazánk közgazdaságának, azt azonban csodálom, hogy mily bámulatos összetartással vívták az élet-halál harcot. És el is érték, amit akartak, mert fizetésüket rendezték és minden kívánságukat lehetőleg teljesítette a kormány.

Sokszor hallottuk már a tisztviselők szervezkedésének szükségességét. Őles cikkelyeket olvashatunk ezen kérdésről, valójában azonban semmit sem teszünk. Ennek oka pedig az, hogy válaszfalat építünk tisztviselő és tisztviselő között. Góg szállotta meg lelkünket. Kicsinyeljük egymást. Ugy gondolkozunk, hogy akinek a foga fáj, tartsa nyelvét rajta. Ha nekünk jó hivatal, dusabb jövedelmet juttatott a sors, miért törődjünk azokkal a kisebbekkel, akik segítségre várnak. Akik magasan állanak, azok nem ereszkednek le a völgyekbe és olyan glóriát alkotnak önmaguk feje fölé, hogy fényéhez a völgyben élő nem is mer közeledni.

Ismerjük meg egymás értékét, cseréljük eszmét ne csak a vezetőkkel, hanem a közigazgatás kisebb szerveivel is. Ne kövessük az ó-világot, mely elbizakodottságában azt hitte, hogy a kicsiny Betlehemből nem jöhet ki semmi jó. Higyük el azt az igazságot, hogy másoknak is vannak okos gondolatai és véleményeiben senki sem lehet csalatkozhatlan. Neveljük az önértéket kisebb tisztviselő társaink lelkében és tegyük őket jogos és igazságos harcaink osztályosaivá, de ugyanakkor a győzelem dicsőségéből is juttassunk nekik valamit.

Egy ember, legyen az bármilyen idealista és kezelje bár bátorsággal a szót és tollat, egymagában vizet hord a tengerbe és eredményt nem érhet el. Ellenben, ha a sokaság megérti eszméit, ha segítő kezet nyújt a küzdelemben, nemcsak megacélozza a magvető erejét, hanem eredményeket is ér el.

Egyesítsen tehát bennünket a köz és a magunk igazságos érdekeinek védelmezéseiben az az egyetértő szeretet, egymás megbecsülésének gondolata. Ezen egyetértő működés gyümölcsei édesek lesznek és törekvéseink nem fognak elcsenyevészedni, elfonnyadni bimbójukban, mint ahogy most történik, mikor különböző utakon járva önmagunk emelünk torlaszokat a saját érdekeink győzedelme ellen.

Nem akarok világosabban szólni, mert okos embereknek irom e sorokat, akik megértik...

Városunk kereskedelmi és iparvállalatai.

(cs.) Sokan még nem régen is azon téves nézetben voltak, hogy Debreczen nem alkalmas nagyobb gyárak és iparvállalatok létesítésére. Mindannyian tudjuk, hogy ez a nézet onnan keletkezett, hogy városunknak nincs folyó vize, honnan a hajtó erőt merithetné. Annál inkább örvendünk, hogy napról-napra emelkedett vállalkozási kedvet látunk és találunk városunk módosabb közönségében az ipari vállalatok alkotása iránt.

Az emberi ügyesség, a biztos alapokon nyugvó vállalkozási kedv, a kereskedelmi és ipari szaktudás, valamint a hazai ipar fellendítésének, esetleg egyes ágai megteremtésének erős akarata a fentebb említett akadályt elgördíti, illetve talál módokat arra nézve, hogy folyóvíz hiányában másképpen oldja meg a nehézségeket. Igaz, hogy ha folyóvizünk volna, mihamarább gyári város lennénk, ennek hiányában azonban csak lassan haladhatunk, de dicséretünkre legyen mondva, ezen haladás magán viseli az okosság minden feltételeit.

A Stern József és Testvére, Szántó Győző, valamint a Falk-féle kefégyár nemcsak száz és száz munkásnak ad kenyeret és tisztességes megélhetést, hanem oly fejlett ipart tüntet fel termékeiben, hogy cikkei messze földön híresek és keresettek. Mindkét gyár tulajdonosa világlátott emberek, kik nemcsak gyáruk vezetéséhez értenek, de annyi kereskedelmi és ipari tudással bírnak, hogy versenyezhetnek bátran a kontinens hasonló vállalataival. És, ami fő érdemük, nem rideg üzletemberek, hanem alkalmazottaiknak valóságos jóltevőjük, atyjuk és nem pusztán kenyéradójuk. Emberséges emberek, akik a magyar ipar tökéletesezésén fáradoznak, egyszersmind nagyon sokat áldoznak arra, hogy a szociális kérdések el ne mérgesedjenek. Hazafiságuk és emberszeretetük láttára szívesen dicsérem őket, különösen kiemelve Szántó Győzőt, aki széleskörű tudásával és egyéni műveltségével kereskedelmi és ipari kis világunknak disze és erőssége.

Gebauer Károly ércokoporsó-gyára szintén életrevaló vállalat. Gondos kezekben van vezetése, ahol

szintén nem a rideg üzleti érdek a vezető eszme, hanem az alkalmazottakkal szemben való humánus gondolkodás és a hazai iparnak megszerzendő becsülés.

A Péterfia-utcán, az ódon Novelly-féle házban találjuk a debreczeni első cukorka-gyárat. Ajánlom a megtekintésre ezt a gyártelepet. Lusztig és Bán urak annyi udvariassággal és előzékenységgel magyarázzák meg a cukorgyártás titkait, hogy szinte csodálkozunk, hogy miért nem létesült már előbb ez az életrevaló vállalat. Aki tehát olcsó és jó szaloncukrot, vagy bármi néven nevezendő édességet, piskótát és más efféle akar beszerezni, forduljon ide és soha többé nem vásárol másutt.

Szép jövője van a harisnya és szalag-gyárnak. Ezen cikkekben is mennyi sok haszontalan portéka özönlik be külföldről, pedig aki fáradságot vesz magának és megtekinti ezen gyárak üzemét, a szolid kivitel, az árak jóságát és olcsóságát, belátja, hogy nálunk nincs egyéb hiba, mint a vállalkozási kedv hiánya.

Nagy üzemmé dolgozik a halkonzerv-gyár. Már is hallani, hogy gyártmányai sokkal különbek, mint a külföldről importált konzervek. És ez természetes, mert itt a magyar ember szájaize szerint készítik ezeket a pompás dolgokat és adják olcsón és nagy izléssel adjusztálva.

Sok örvendetes megjegyzést hallunk a városunkban nem régen létesült faipari részvénytársaság üzeméről. Nemcsak tartalmas, erős tűzü fát ad megrendelőinek, hanem annyi előzékenységgel szolgálja ki a vevőket, hogy rövid időn belül igen kevesen fognak bosszankodni a favágók és fuvarosok tulkövetelése ellen, hanem a becsületesen megmért és minden tekintetben jó fát a faipar részvénytársaságnál szerzik be.

Dávidházy Kálmán és Társa doboz-gyára szintén dicséretes vállalkozás eredménye. A Dávidházy család műveltségével, szaktudásával mindenkor vezetett Debreczen ipari érdekében. Maga Dávidházy Kálmán sokat látott, sokat tapasztalt és sokat olvasott ember, kinek diszműves üzlete országos nevű. Hisszük, hogy vállalatának üzeme évről-évre nagyobbodni fog és öregbiteni fogja azt a bizalmat, melylyel a nagyközönség iránta viseltetik.

Nagy vállalat a Julow vasöntő és géplakatossági gyártelepe, mely számos munkást foglalkoztat; Killer Ede és Schwartz Vilmos butorgyára, melyekben nem tudjuk, hogy az izlést csodáljuk-e, vagy a munka szoliditását; Békéssy Rózsi és Társa szappan-gyára, melynek produktuma már a külföldre is utat találtak jóságukkal; az állami támogatással dolgozó fésűgyár, valamint a kitűnő ecetet gyártó Gyurcsány-féle ecetgyár.

Óriási üzeme van a Vidoni Testvérek szalámi-gyárának. A tulajdonosok megmagyarosodtak, érzésben és gondolkodásban igaz magyarokká váltak. Hatalmas husfeldolgozó telepük érdemes a megtekintésre. Gyártmányaik messze földön híresek és mivel rengeteg sertéshúst használnak fel, a sertéskereskedelem emelésére a gyár nagy hatással van.

Nem említjük fel bővebben ez alkalommal a világitási vállalatot, a készülő villamos telepet és a téglagyárakat, melyek szintén nagyban emelik iparunkat

és kereskedelmi életünket; valamint nem szólhatunk még az alakulóban levő gyufa-gyárról sem.

Íme láthatjuk az elsoroltakból, hogy nem vagyunk nagyon szegények nagyobb szabású vállalatokban. Az azonban nagy baj, hogy városunkban igen sokan vannak, akik nem is tudják, hogy ezek a közhasznú intézmények mily áldásosan működnek, de talán vannak olyanok is, akik azt sem tudják, hogy a fentemlített gyárak és iparvállalatok valóban léteznek, itt dolgoznak és számos emberbarátunknak kenyeret és megélhetést adnak.

Pedig sokat tanulhatnánk és ismereteinket igen bővíthetnénk, ha üres óráinkban meglátogatnánk ezeket a telepeket, pezsgő életű iparvállalatokat. Becsülni tanulnánk azokat a kezeket, melyek az ügyesség és izlés hatalmával az ipar remekeit létrehozzák és ennek nyomán belátnánk, — hogy nem pusztán az ész munkája tiszteletreméltó, hanem a munkában eldurvult kéz is érdemes a meleg megszorításra. És mondjuk el otthon gyermekeinknek, amit láttunk, tapasztaltunk és ha már elég fejlettek, mutassuk meg nekik a nemzeti vagyonosodás alapvető munkáit, hogy szeressék meg a munkát és tanulják becsülni a dolgozó, fáradó iparost.

És ha a gyermek látni fogja, hogy az ügyes és képzett munkás kezében miképpen születik meg az ipari művészet, kedvet kap ő is erre a pályára... És ne öljük el bennük a kedvet, mert a jövő nem a magunkfajta lateiner embereké, hanem azoké, akik az ipar és kereskedelmi térre vetik magukat...

Élelmiszerek hamisítása.

— Egy példás ítélet. —

(K.) **Weinstein Jakab** tejkereskedő gondolt merészet és nagyot és az általa forgalomba hozott tejet következetesen megkeresztelte. A manipuláció azonban kitudódott és a rendőrség a nagy vegyészt elítélte. Ez azonban nem használta Weinsteinnak, hanem újból folytatta veszedelmes játékeit, azonban vesztére, mert a rendőrség, mint kihágási hatóság, 15 napi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte. Weinstein megfelebezte az ügyet a közigazgatási bizottsághoz, mely azonban nem fogadta el a nagy vegyész védekezését és az ítéletet helybenhagyta, kötelezván őt az ítéletnek a helyi lapokban történő közzétételére. Az ítélet jogerős.

Nem örülünk a mások kárán, de nagy hálával vesszük a közigazgatási bizottság marasztaló ítéletét. Példát kellett innál statuálni az emberek egészsége ellen rendszeresen folytatott hamisítások ellen. Mert vakmerőség és lelkiismeretlenség drága pénzen hamisított élelmiszereket mérni és azzal a vásárló és fogyasztó közönség egészségét veszélyeztetni.

Igen sokan panaszkodnak, hogy városunkban ugyancsak dolgoznak az élelmiszerhamisítók. A hivatása magaslatán álló tisztí főorvos és a lelkiismeretes ellenőrzést teljesítő kerületi orvosok éber szemekkel figyelik piacunkat és ott, ahol a legkisebb visszaélés nyomaira akadnak, megteszik a jelentést a lelkiismeretlenség megtorlására. És helyesen, mert a hatóság nem nézheti tétlenül

azok garázdálkodását, kik drága pénzen nemcsak hitvány élelmicikkeket árulnak, de azokat még meg is hamisítják és így nemcsak élvezhetetlen dolgokat árulnak, hanem veszélyeztetik az ember legfőbb kincsét: egészségét is.

Nagyon helyesnek tartjuk a közigazgatási bizottság helybenhagyó határozatának azon részét is, mely kötelezi Weinstein Jakabot az ítéletnek a helyi lapokban való közzétételére. Pellengérré kell állítani ezeket a veszedelmes vegyszereket, hogy óvhasssa magát a nagy közönség lelkiismeretlen manipulációiktól. Budapesten a visszaeső bűnösök minden egyes alkalommal a szegyenpadra kerülnek és a fogházzal, pénzbüntetéssel, valamint az ítélet közzétételével sújtott élelmiszerhamisítók üzemeit mindenki olvashatja és a veszedelmes emberektől magát és egészségét lehetőleg óvhatja.

Tévedne azonban, aki azt hinné, hogy Weinstein Jakab egyedül áll e tekintetben. Vannak itt többen is, ha nem is hamisítók, de romlott élelmicikkeket árulók. Igaz, hogy az illetékes hatóság szigorúan vizsgálja az élelmiszer telepeket és piacokat, ámde szinte lehetetlenség mindent meglátni, amit emberi felfogás és lelkiismeretlenség e téren megkísérel és elkövet.

Az élelmiszerhamisításokat, a mértékek csalafaságát és a romlott cikkek ellenőrzését első sorban a nagy közönség végezze. Ha rossz és élvezhetetlen, romlott vagy hamisított, hiányosan kimért élelmicikket sóznak a nyakába, tegyen jelentést a rendőrségnél és vigye fel azokat elbírálásra az illetékes hatósághoz azonnal. Nem kell megijedni ezektől a lelkiismeretlen kufároktól és modern mérgekeverőktől, hanem le kell őket leplezni könyörtelenül. Csakis így lehet a veszedelmes bajoktól megtisztítani kereskedelmi piacunkat és csakis így módon lehet gátat vetni a lelkiismeretlen üzelmeknek.

Üdvözljük a közigazgatási bizottság megnyugtató határozatát. Szigorú az ítélet, de igazságos. A sebet ki kell vágni, ha veszedelem fenyegeti az egész testet. A bűnös bűnhődjék érdeme szerint és tanulja meg, hogy a nagy haszon elérésére irányuló lelkiismeretlen törekvés, mely a vevő és vásárló közönség egészségét veszélyezteti egészségtelen cikkek közrebocsátásával, méltó a megtorlásra.

Beszélő számok.

A közigazgatási iktató forgalma 1907-ben.

A város közigazgatási iktató hivatalához 1907-ben 20,136 darab beadvány érkezett, a közigazgatási bizottság elé pedig 848 darab ügy került. Nem érdektelen a beadványok tíz éves átlagát áttekinteni.

Év	1898-ban érk. a közigazgatáshoz	13,793	a közig. biz.-hoz	520.
1899-ben	"	17,248,	"	525.
1900-ban	"	16,559,	"	565.
1901-ben	"	17,438,	"	506.
1902-ben	"	17,318,	"	578.
1903-ban	"	18,414,	"	700.
1904-ben	"	18,135,	"	739.
1905-ben	"	17,448,	"	742.
1906-ban	"	17,823,	"	834.
1907-ben	"	20,136,	"	848.

Tíz év alatt tehát összesen érkezett a közigazgatási iktatóba 174,312 ügydarab, a közigazgatási bizottsághoz 6537 drb. A tíz év alatt legkevesebb ügydarab érkezett 1898-ban, legtöbb 1907-ben. Átlag évenként 10 év alatt 17,431 ügydarab. Az 1898. és 1907. évek beadványai közt a tanácsi iktatóban 6343 drb a többlet 1907-ben. A közigazgatási bizottság elé került ügydarabok az 1898. évet az 1907. évhez viszonyítva 328 darabbal emelkedtek.

Ekképpen növekedvén a városnál a munka, valóban méltányos volna ennek ellenértéke gyanánt a mostani gyarló fizetéseket emelni. Nagy és dicséretes munkát végzett az elmúlt évben is a közigazgatási iktató hivatal, mert ne feledjük, hogy ezt a rengeteg beadványt nemcsak be kell iktatni, hanem a legtöbbjének tartalmát is el kell olvasni, hogy az iktató és mutató-könyvek könnyen használhatók legyenek.

Körrendelet.

151.995/1907. B. M. számú körrendelet Pittsburgban történt bányaszerencsétlenség tárgyában. Valamennyitörvényhatóság első tisztviselőjének.

Hirlapi közlések szerint a pittsburgi Cról Company Darcz tárnájában történt robbanás következtében 400 magyar munkás veszítette életét.

Ez ügyben a közös külügyminiszter ur mai napon táviratilag arról értesít, hogy a pittsburgi cs. és kir. konzulátustól érkezett távirat nyomán megállapítható, hogy ezen bányaszerencsétlenség alkalmával tényleg számos magyar ember veszítette életét, az illetők neve és kiléte azonban ez idő szerint még nem volt megállapítható.

Mint hogy attól lehet tartani, hogy lelketlen ügynökök ezt az alkalmat is fel fogják használni, hogy a szerencsétlenül jártak hozzátartozóival meghatalmazásokat vagy egyéb okmányokat aláírva a részükre kijáró kártalanítási összegből maguknak minél nagyobb összeget közbenjárás és egyéb díj fejében visszatarthassanak, felhívom a Cimet, miszerint alkalmas módon figyelmeztesse a nagy közönséget, hogy külképviseleti hatóságunk a hátramaradottak érdekének megóvása céljából minden töletelhetőt elkövet s hogy a bányaszerencsétlenség által károsodottak saját érdekükben csatlakoznak, ha oly okmányokat, melyek nem az illetékes külképviseleti hatóságtól érkeznek, alá nem írják, azokat egyszerűen visszautasítják, vagy azokat legalább is az okmányokat küldők megbízhatóságának megállapítása végett saját illetőségi hatóságuknál előbb bemutatják.

Budapest, 1907. évi december hó 23-án

Andrássy.

100,655/VI. A.—1907.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-ában foglalt törvényhozási felhatalmazás alapján ezennel megengedem, hogy Tápiósüly, Tápiósáp, Nagykáta, Tápiószéle, Ujszász, Jászberény, Jászapáti, Jászkis-

kér, Jászládány, Felsőszászberek, Szolnok, Török-szentmiklós, Fegyvernek, Kisujszállás, Karczag, Berettyóújfalú, Mezőkeresztes, Mezőtur, Turkeve, Gyoma, Mezőberény, Békéscsaba, Békés, Kétegyháza, Kurtics, Lökösháza, Sofronya, Arad, Ujarad, Mária-Radna, Déva, Szászváros, Alvincz, Gyulafehérvár, Zalatna, Ujkécske, Tiszaföldvár, Kun-szentmárton, Szentés, Szarvas, Nagyszalonta, Sarkad, Gyula, Csorvás, Orosháza, Hódmezővásárhely, Vajdahunyad, Váralja-Hátszeg, Petrozsény, Szászsebes, Nagyszében, Fogarás, Karczagvásártér, Kunmadaras, Budapest dunap. teherp.-u. Budapest—Józsefváros, Bicske, Győr, Komárom, Szabadka, Ujvidék, Székelyhid, Nagyvárad, Várad-Velence, Bánffyhunad, Kolozsvár, Marosludas, Marosvásárhely, Szászrégen, Déda, Marosujvár, Nagyenyed, Balázsfalva, Medgyes, Erzsébetváros, Segesvár, Székelykeresztur, Székelyudvarhely, Brassó, Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Kézdivásárhely, Bajmok, Temesvár-Józsefváros, Temesvár—Gyárváros, Zombor, Szeged, Nagykikinda, Eszék, Debreczen, Beregszász, Görög szállás, Hajduhadház, Kisvárda, Körösmező, Munkács, Nádudvar, Nyirbogdány, Nyiregyháza, Szatmárnémeti, Sz.-miklós (Bereg m.), Ungvár, Érmihályfalva, Nagykároly, Máramarossziget, Hajduböszörmény, Hajdunánás, Nagybánya és Tokaj állomásokon a kirakott áruknak, a pályaudvarról való elfuvarozása, illetve az elfuvarozással járó munkálatok további elhatározásomig vasárnapokon is az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető legyenek.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet tudomás és alkalmazkodás, ugyszintén az érdekeltek megfelelő és gyors tájékoztatása céljából közölje a hatósága területén lévő első fokú rendőrhatalóságokkal.

Budapest, 1907. évi december hó 21-én.

Kossuth s. k.

Hirek.

— **A kórházi bizottság** f. hónap 4-ikén ülést tartott Körner Adolf tanácsnok elnöklésével. A bizottság a kórházi fehéreneműek szállítására árlejtést hirdet, mivel a belügyminiszter a Kardos céggel kötött szerződést nem hagyta jóvá, illetve feloldotta.

— **Értesítés.** A hadkötelesek összeírása alkalmával megállapított, hogy az alább felsorolt egyének mindez ideig nem jelentkeztek, tehát ezek mint teljesen ismeretlen hadkötelesek tartatnak nyilván s feltalálásuk esetén ha elmaradásukat elfogadható indokokkal igazolni nem tudják — a Védőtörvény 35. §. alapján szigoruan megfognak büntettetni.

Ennélfogva felkéretnek elsősorban a szülők és keresztszülők, továbbá a rokonok és a közönség, hogyha ezen hadkötelesek hollétéről, vagy esetleges elhalálozásáról tudomással bírnának, azt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám.) bejelenteni sziveskedjenek: Bagi Sándor, anyja Zsuzsanna. Bodnár Imre, szülei András, Biró Zsuzsanna. Fried Móric, szülei Simon,

Brüder Fáni. Fülöp Sándor, szülei Jakab, Schwarcz Janka. Fekete Sándor, szülei József, Kocsis Juliánna, Geiger Ignác, szülei Dávid, Kacz Johanna. Gildeir Viktor, anyja Mária. Jeremiás István, anyja Lidia. Klein József, szülei Adolf, Herczeg Eszter. Klein Móricz, szülei Samu, Vachter Betti. Kapros András, szülei András, Nagy Juliánna. Keresai Szilágyi Lajos, anyja Keresai Jánosné, Szilágyi Sára. Laurik Mihály, anyja Zsófia. Márton Mihály, szülei István, Jeges Juliánna. Nagy Miklós, szülei Imre, Debreczeni Mária. Nagy József, anyja Erzsébet. Reichel Adolf, szülei Adolf, Drágus Teréz. Simon Zoltán, szülei István, Tóth Mária. Szilágyi István, szülei István, Bundi Zsuzsanna. Takács József, anyja Juliánna. Tóth József, anyja Erzsébet. Uhrin István, szülei Márton, Steer Mária. Varga Gyula, szülei Márton, Móré Mária. Virág András, szülei András, Juhász Mária. Weisz Pál, szülei Sámuel, Löblovics Hermina. Varga Károly, szülei János, Varga Laura. Györke Imre, anyja Juliánna. Ónodi Sándor, szülei Sándor, H. Kovács Sára.

— **Értesítés.** Az 1887. évben született debreczeni illetőségű hadköteles ifjak összeírása befejeztetvén, az összeírási lajstrom f. évi január hó 7-től 14-ig, nyolc napi közszemlére a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városház, emelet 19. szám) kitétetett; miről az érdekeltek a védőtörvény utasítás I. rész 30. §. alapján azon hozzáadással értesítettnek, hogy mindenki, aki a) valamely kihagyást, vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy b) az illetőségi sorozójáráson kívül leendő állíttatása megengedése, vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kifogást akar tenni, felhivatik, hogy ezt a fent megjelölt helyen jelentse be. Egyben értesítettnek ezen korosztályba tartozó hadkötelesek, hogy a sorsuzás folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor a városház nagy tanácstermében tartatik meg. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályától.

— **Jóváhagyott adományok.** Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése a zenede évi segélyét felemelte, továbbá a polgári iskolának 1500. az Árpád szoborra ezer koronát szavazott meg. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

— **A városi muzeum dicsérete.** Seemayer Vilibald, a hírneves tudós, a néprajzi muzeum főfelügyelője a héten meglátogatta a városi muzeumot és a legnagyobb elismerését fejezte ki nemcsak a gyarapodás, hanem a szakszerű vezetés felett is.

— **Értesítés.** Lapunkat a januárban megjelent 1-ső számmal törvényhatósági bizottságunk valamennyi t. tagjának ingyen küldjük. Esetleges reklamációkat a kiadóhivatal (Városi nyomda) intéz el.

— **Az utcái járók behintése.** A téli időszakban utcái járóinkat a háztulajdonosok nem igen gondozzák, ennél fogva a sikos járón sok baleset történik. Ez uton is felkérjük városunk háztulajdonosait, hogy homokoltassák, vagy hintsék be a házuk előtt elvonuló gyalogjáró uttestet, mert mint halljuk, a rendőrség szigoruan fogja büntetni azokat, akik azt elmulasztják.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1906-ik évi orsz. beteg-ápolási pótdadó kivétési lajstrom elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t. c. 16. §-a értelmében folyó évi január hó 8-ik napjától január hó 17-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kiteve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsék meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vétetni nem fognak. Egyben felhívatik az adózó közönség az 1908. évre vonatkozó teherbevallási íveknek e hó folyamán beadására.

— **A temetők rendezése.** A temetők rendezése ügyében ülés volt f. hó 8-án a városházán Wessprémy Zoltán főispán, elnöklésével. A bizottság a központi temető felállítását óhajtja mielőtt azonban ezen fontos kérdésben határozná, megkeresi az egyes hitfelekezeteket, hogy nyilatkozzanak, vajjon beleegyeznek-e a központi temető berendezésébe.

— **Kérelem városunk közönségéhez.** Tisztelettel felkérjük városunk közönségét, hogy a családjukban előforduló gyászeseiteikről szóló jelentést egy példányban méltóztassanak a városi közlekvéltár részére megküldeni, hol azokat évről-évre összegyűjtjük és megőrizzük. A város történetének későbbi megírója nagy hasznát fogja venni ezen jelentéseknek és megkönnyíti feladatát annak, aki a közügyek terén működötti egyének emlékét kívánja föleleveníteni.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Városunk közigazgatási bizottsága f. hó 7-én tartotta havi ülését *Wessprémy Zoltán* főispán elnöklésével. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Csánky Viktor kir. tanfelügyelő, Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató, Latinovics Mihály kir. főmérnök, Bészler Károly tb. főjegyző, árvaszéki elnök, Körner Adolf, Király Gyula, Szabó Kálmán tanácsnokok, Magoss György dr. tiszti főügyész, Aczél Géza főmérnök, Juhász Ignác, Tüdős János dr., Csanak János, Rickl Antal, Márton Imre, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, Fejér Ferenc dr., Balkányi Miklós dr., Tüdős Kálmán dr. tiszti főorvos, Somogyi Pál és Kocsár Gábor dr. a bizottság tagjai.

Igy tehát a közigazgatási bizottság teljes számban jelent meg, mintegy példát adva a többi bizottságoknak, hogy miképpen gyakorolják a bizottsági tagsággal járó jogokat és kötelezettségeket.

Az ülés clején *Wessprémy Zoltán* főispán szíves szavakban üdvözölte a bizottságot, kérve, hogy támogassák őt annyi szeretettel és ügybuzgalommal, mint az elmúlt évben.

Ezután az egyes előadók terjesztették elő jelentésüket és elintézte a bizottság a felelőzéseket.

— **A Ganz és Tsa. és a nőegylet.** A debreczeni jótékony nőegylet 1908. január 11-én tartandó Eldaradó estélyen a nagyhirű Ganz és Tsa. részvénytársaság az Arany Bika disztermét teljesen ingyen szereli fel és látja el villamos világitással. A nemes tett magában hordja dicséretét.

— **A törvényhatósági bizottság múlt évi halottai.** Lapunk hasábjain minden évben meg szoktunk emlékezni azon törvényhatósági bizottsági tagokról, akik az év folyamán pihenőre térnek. Részvétellel parentáljuk el tehát ez alkalommal a közügyek ama hű munkásait, akik mig éltek, a köznek éltek és azt tehetségükkel és legjobb igyekezetükkel szolgálták.

1. **Jobágy János** birtokos tevékeny részt vett a régi szabadelvű párt mozgalmaiban és mint a törvényhatósági bizottság tagja szavazatával támogatta a modern intézményeket.

2. **Szikszay Szabó József** dr. a függetlenségi párt oszlopos tagja, közéletünk kimagasló alakja

volt. A közgyűléseken, kivált mig a betegség meg nem támadta, tevékeny részt vett és a bizottságokban nagy buzgalommal működött.

3. **Tóby Elek** dr. városi aljegyző. Buzgó tisztviselőt, kedves modoru embert és jó barátot vesztettünk benne.

Nyugodjanak jól teljesített munkájok után békében!

— **Az alkohol és a szellemi munka.** Noha általában úgy vélekednek, hogy az alkohol a szellemi munkát hátrányosan befolyásolja, mégis voltak olyan nagyhirű írók, akik szellemi munkájuk közepette az alkohol élvezetében találtak serkentést. A kérdés tisztázása céljából és annak megállapítása végett, vajjon a szellemi munkások miképp vélekednek erre nézve, a Revue közli azokat a feleleteket, amelyeket írók, festők, zenészek és egyéb szellemi munkások küldtek be a hozzájuk intézett kérdésre. Berthelot például csakis vízzel hígított bort iszik: három rész vízre egy rész bort számítva, csupán a leves után hörpint egy kortyot az ó bordeauxiból. Saint-Saëns mester nagyon koca ivó. „Ha tiszta, friss forrásvízem van, minden más italnál többre becsülöm“. Ép oly gyöngye ivó Jules Claretie is, aki nem hisz az alkohol serkentő hatásában; legjobban izlik neki éhgyomorra a munka. Ellenben Flammarion így ír: „Sohasem iszom vizet, amit különben is csak mosakodásra használok. Bort iszom; még pedig burgundit, bordeauxit, pezsgőt, fehérét, silleryt, vöröset, csak hogy jó legyen, mert e tekintetben nagyon finnyás vagyok. Boldogult nagyapám bortermelő volt, s kilencven esztendősen rosz szüret volt...“ Mindamellert kijelenti, hogy csakis a reggeli órákban dolgozik kedvére, amikor csupán két lágytojást fagyaszt el. Sully Prudhomme is ellensége volt a szesz italoknak. Massenot sem tulajdonit neki semmi jó hatást zenei komponálás közben és nem is él vele. Ellenben D'Indy ugyancsak jónevű zenész, sok cognacot fogyaszt el, de csakis akkor, ha éjjel dolgozik és csak azért, hogy az álmat elűzze vele. Jules Lemaitre nem iszik bort; különben az a véleménye, hogy akár innék, akár nem, szellemi munkáját nem befolyásolná. Lavedan kizárólag vizet iszik; ami pedig a munkára való serkentést illeti, arra nézve az a véleménye, hogy azt káros hatás nélkül és legmaradandóbban elvégzi az akarat. Sardou is kerüli a szeszitalokat, ellenben naponta háromszor kávézik. Pel Rodin úgy vélekedik, hogy a bor kitiűnő ital, fő, hogy a bor tiszta és jó legyen. Bourget ellenben bármily keveset igyék is, képtelen minden szellemi munkára.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek köszönöm szíves soraikat. A jövőben is ugyanazon uton fogok haladni.

S. G. Szeged. A kívánt szabályrendeletet levélkísérlettel elküldtem.

Bérlő. Nyilvános árlejtés van a lakásra kitzúve.

—sz. A cikkelyt köszönöm és annak idején felhasználom.

18,973.
1907. sz.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő Simonffy-utcai 2. számú bérház első emeleti 6-ik számú: 3 szoba, 1 előszoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pincéből álló lakásnak az 1908. évi május 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő három évre bérbeadása iránt a nyilvános árverés az 1908. év január hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára a városháza nagytermébe tüzetett ki. Miről árverelni szándékozók azzal értesítettnek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a kikiáltási ár 10%-a bánatpénzül az árverelő bizottságnál leteendő.

Debreczen, 1907 december 19.

A városi tanács.